

Merkityksellisen ja arvokkaan työn ohjelma

Tiivistelmä

Lähtökohdat

Monissa yhteiskunnissa on havahduttu siihen, että nykyiset työn ja liiketoiminnan mallit eivät pysty ylläpitämään sen tasoista hyvinvointia, johon olemme tottuneet.

Koko maailmaa ravisuttaneen taluskriisin jälkimainingeissa on käynyt selväksi, että meidän on luotava työtä, joka mahdollistaa vakaan elintason sekä työn merkityksellisyyden kaikille. Taluskriisin seuraamuksia Suomikaan ei voi paeta. Esimerkiksi tämän ohjelman laatimishetkellä vuonna 2014 Suomi kärsii jo kolmatta vuotta talouden pysähtyneisyydestä.

Työn luonne ja sisältö on muuttunut neljännesvuosisadan ajan erityisesti kolmesta syystä:

- talustilanteen muutosten seurauksena
- kiihtyneen teknologisen kehityksen vaikutuksesta
- globalisaatiosta seuranneen kaupankäynnin avautumisen johdosta

Suomalaisen Työn Liitto haluaa antaa oman panoksensa työn muutokseen liittyvään keskusteluun. Tämän ohjelman myötä nostamme esiin millaista on merkityksellinen ja arvokas työ (*High Value Work*¹). Määritämme miten uusi liiketoimintakulttuuri ja työympäristö synnyttävät uusia mahdollisuuksia sekä tuottavat arvoa työnantajille, työntekijöille ja yhteiskunnalle. Merkityksellisen ja arvokkaan työn ohjelma on syntynyt yhteistyössä kansainvälisen The Futures Companyn kanssa.

Lähtölaulus monivuotiselle tutkimushankkeellemme oli työn tulevaisuuteen liittyvä esiselvitys, jossa määrittelimme Suomessa tehtävään työhön vaikuttavat muutosvoimat: teknologisoituvaa toimintaympäristöä, avoimet toimintamallit ja arvopohjan monimuotoistuminen.

Nyt julkaistussa ohjelmassa määrittelemme, että työ on sen teettäjille, tekijöille ja yhteiskunnalle merkityksellistä ja arvokasta silloin, kun se on:

TUOTTAVAA

Merkityksellinen ja arvokas työ parantaa työn tuottavuutta, luo työtä, uudistaa työtapoja ja perustuu asiakkaan tarpeiden ymmärtämiseen.

KESTÄVÄÄ

Merkityksellinen ja arvokas työ on kestävä, koska se synnyttää arvoa pitkäkestoisesti esimerkiksi kestävien arvoketjujen ja pitkäaikaisten lojaalisuuteen perustuvien asiakassuhteiden muodossa.

OSALLISTAVAA

Osallistava työ tuo jaettua arvoa² osakkeen omistajien lisäksi työntekijöille ja yhteiskunnalle.

¹ Merkityksellinen ja arvokas työ (*High Value Work*) ei arvota ammatteja, työtehtäviä tai työnimikkeitä. Kaikki työ voi olla merkityksellistä ja arvokasta, kun se on sitä niin yksilölle kuin yritykselle.

² Jaettu arvo viittaa Michael Porterin käyttämään termiin.

http://stevedenning.typepad.com/steve_denning/2011/01/hbr-on-how-to-fix-capitalism-a-bandage-on-a-cancer.html

Miten luodaan merkityksellistä ja arvokasta työtä

Merkityksellisen ja arvokkaan työn ydin perustuu siihen, että arvolupausta tarkastellaan yrityksessä ennen kaikkea asiakkaan kannalta. Tällöin ymmärretään, mikä rooli tuotetulla arvolla on asiakkaan jokapäiväisessä elämässä ja toiminnassa. Usein tarkastellaan myös liiketoiminnan sisäisiä materiaali- ja tietovirtoja. Tämän kautta voidaan luoda innovaatioita, jotka liittyvät palvelumuotoiluun, liiketoimintamalleihin, T&K-toimintaan tai teknisiin prosesseihin.

Ohjelmassa määrittelemme neljä tapaa, joilla suomalaiset yritysjohtajat ja päättäjät voivat luoda merkityksellistä ja arvokasta työtä: **palveluinnovointi, resurssi-innovointi, autenttisuuden arvo ja monipuolinen osaaminen.**

1 PALVELUINNOVOINTI

Palveluinnovointi avaa yrityksille uusia tapoja hallita kustannuksia ja luoda entistä parempia asiakassuhteita. Palveluinnovoinnissa on kyse asiakkaiden koko toimintaympäristön ymmärtämisestä ja asiakkaan asettamista oman liiketoiminnan keskiöön. Räättälöity asiakaskokemus voi pohjautua esimerkiksi asiakkaan henkilökohtaisiin tarpeisiin. Myös työntekijöiden sitouttaminen ja motivointi itsenäiseen työntekoon on oleellinen osa palveluinnovointia. Esimerkiksi lentokoneiden moottoreita valmistava Rolls-Royce on ryhtynyt myymään asiakkailleen lentoaikaa. Yritys vastaa sovitusta lentoajasta pelkän moottoritoimituksen sijaan. Etäyhteyksien avulla seurataan moottorien käyttöä ja järjestetään huollot tarpeen mukaan. Asiakkaat saavat parempaa palvelua ja voivat ennakoida liiketoimintansa kustannuksia yhä paremmin. Samalla Rolls-Royce on pystynyt vähentämään moottorien kulumista ja pidentämään tuotteidensa käyttöikää.

2 RESURSSI-INNOVOINTI

Resurssi-innovointi ja vastuullisuuden vaatimukset haastavat yritykset etsimään kilpailuetua tuotteiden ja palveluiden koko elinkaaresta. Käytännössä tämä tarkoittaa ympäristön huomioivaa suunnittelua, toimitusketjun ja materiaalivirtojen perusteellista ymmärtämistä sekä sitä, että innovoinnin ja kustannussäästöjen lähtökohdaksi otetaan kestävyys. Esimerkiksi tekstiiliteollisuudessa monet yritykset ovat päätyneet siirtämään tuotantoaan takaisin kotimaahan, jotta ne voisivat palvella kuluttajia paremmin joustavammin ja kestävämmällä tavalla.

3 AUTENTTISUUDEN ARVO

Autenttisuuden arvo korostuu asiakkaiden ollessa yhä kiinnostuneempia yritysten taustoista ja prosesseista. Brändiajattelussa puhutaan yhä enemmän siitä, että yrityksen tuotteille löydetään merkitys ja tarkoitus. Autenttisuuteen perustuvan arvon luominen edellyttää kulttuurisen ja

sosiaalisen toimintaympäristön perusteellista ymmärtämistä ja sen hyödyntämistä asiakassuhteissa ja kumppanuuksissa korostamalla alkuperää, avoimuutta ja yhteiskunnallista merkitystä ja luomalla tunnesiteitä. Autenttisuus on ulotettava vastuullisuuden tavoin koko liiketoiminnan läpäisevänä teemana. Suomalaisista elintarvikeyrityksistä Snellman on onnistunut kääntämään autenttisuuden vahvasti erottavaksi kilpailutekijäksi.

4 MONIPUOLINEN OSAAMINEN

Monipuolinen osaaminen tarkoittaa tapaa, jolla ideoita, tietoa ja innovaatioita jaetaan, yhdistellään ja muunnetaan konkreettiseksi arvoksi eli yrityksen palveluiksi ja tuotteiksi. Korkean lisäarvon luomiseksi yritysten tulee kasvattaa verkostojaan erilaisissa asiantuntijayhteisöissä ja kannustaa henkilöstöään aktiivisesti uteliaisuuteen. Uusien innovaatioiden luomiseksi on hyödynnettävä rohkeasti talon ulkopuolista tietoa ja opittava virheistä. Kemikaaliyhtiö W.L. Gore & Associates on onnistunut luomaan innovaation toisensa perään, joista tunnetuin on vettä hylkivä Goretex-kalvo. Yrityksen uniikin kulttuurin lähtökohtana on suomalaisista peliyhtiöistä tuttu vapauden, uuden oppimisen ja nopeiden kokeilujen yhdistelmä, joka rohkaisee innovaatioihin.

Tulevat toimenpiteet

Merkityksellisen ja arvokkaan työn luominen on ennen kaikkea strateginen toimi. Tässä ohjelmassa esitellyt teemat antavat uusia näkökulmia liiketoiminnan suunnitteluun. Lähtökohtana on tarkastella yrityksen toimintakulttuuria uusin silmin, huomioiden täytettävät tarpeet, käytössä olevat prosessit, resurssit, oma osaaminen, työskentelypaikat ja työtoverit. Tutkimushankkeen seuraavassa osassa Suomalaisen Työn Liitto tarkastelee, miten yritykset hyödyntävät tässä ohjelmassa esitettyjä neljää teemaa ja millaisia uusia näkökulmia liiketoiminnan suunnitteluun on löydetty.

Tutkimushankkeen seuraavat julkaisut:

1. **Toimintaehdotukset joulukuussa 2014:** Miten yritysten omistajat ja johto voivat toteuttaa merkityksellistä ja arvokasta työtä
2. **Manifesti alkuvuonna 2015:** Mitä merkityksellisen ja arvokkaan työn ohjelma tarkoittaa yhteiskunnan päättäjille
3. **Toimintaehdotukset keväällä 2015:** Miten työyhteisöt ja yksittäiset työntekijät voivat toteuttaa merkityksellistä ja arvokasta työtä

Lue koko ohjelma: suomityo.fi/highvalueworkagenda

Lisätietoja: Jokke Eljala, jokke.eljala@avainlippu.fi, 050 374 7410